

Herdenking overledenen

6 november 2022

Voorgangers: Henk Baars (overweging) en Gerard Jansen

Welkom

In deze viering herdenken we onze overledenen. Van sommigen hebben we kort geleden afscheid moeten nemen, van anderen is dat al langer geleden. Maar ook bij hen die we al langere tijd niet meer in ons midden hebben, kunnen we het verlies nog dagelijks ervaren.

In "Verzet en Overgave" schrijft Dietrich Bonhoeffer: "Als je van iemand houdt en je bent van hem gescheiden, kan niets de leegte van zijn afwezigheid vullen; je moet dat niet proberen, je moet eenvoudig aanvaarden."

Deze woorden klinken hard, maar ze zijn wel waar. Onze overledenen waren uniek en onvervangbaar. Geen ander mens kan die leegte vullen. Hooguit kunnen we voor elkaar het gemis verzachten.

Laten we daarom troost zoeken bij God en bij elkaar.

Steken we hierom de kaars aan, omdat die voor ons een teken van hoop is dat God ons nabij is en luisteren we naar de klankschaal om het stil te maken in onszelf.

Inleiding

De dichter Willem Wilmink zei het ooit zo:

*In 't Nederlands is iemand doodgegaan
over zijn reis wordt nooit meer iets vernomen.
In het Twents is iemand uit de tijd gekomen
dus je weet zeker: hij kwam veilig aan.*

Herman Finkers speelt verder met de tijd en de eeuwigheid als hij over Willem Wilmink dicht.

*Lieve dode dichter
Je wou van nu naar hoe het was
maar de tijd wou niet weerom.
Nu je uit de tijd bent,
kun je eindelijk andersom*

Er is toch eigenlijk geen enkele stelling over de dood die juist zou zijn, want de dood is verbonden met mijn existentie. Mijn verhouding tot de dood verandert door al wat ik in het leven meemaak. Als je kind bent of puber en steeds ouder wordt dan verandert de dood met jou. Daarom is het niet met elkaar in tegenspraak als je zegt dat de mens het leven veracht en het liefheeft, wanhoopt om de dood en zich in het aangezicht van de dood bewust wordt van zijn eigenlijke zijn, niet begrijpt en vertrouwt, het Niets ziet en zeker weet dat er een zijn is, de dood als vriend en vijand beschouwt, hem vermijdt en ernaar verlangt.

Laten we dansen met de dood, je meest trouwe kameraad, aldus Herman Finkers:

Kijk, je vrouw kan je verlaten, je vriend kan je verraden, maar de dood heeft nog nooit iemand vergeten of verlaten. Denk daarom ook niet te onaardig over de dood. Hijzelf is zo kwaad nog niet. Hij

is een gevoelig jongetje, dat houdt van dansen en van kunst. Hij is je uiteindelijke minnaar, die het laatste bed met je deelt. Soms is hij in zijn minnespel wat onbeholpen en daardoor onbedoeld wreed. Vooral wanneer iemand zo prachtig is dat de dood zich niet meer kan beheersen en te vroeg komt. Maar hij heeft het niet zo gewild en lijdt zelf ook. Hij lijdt zelf ook. Ga daarom stijlvol met hem om. Als je losjes met hem danst, verandert elke dag in kunst.

Gebed

God,
Ik zou wel willen bidden, maar ik zie je niet
Weet je wel dat ik hier ben
Dat ik haast huil, zo leeg, alleen, ben je er wel?
Je zegt nooit iets.
Als jij er niet meer bent, wat dan, wie luistert
naar mij, naar mijn tranen?
Nog heb ik over dat ik leven wil.
Dan geloof ik toch dat levenswil gegeven is door, weet ik niet,
Wie weet hoort mij misschien.

In herinnering

Onnoembare, onzienlijke God
Wij proberen tot u te bidden.
We stamelen een oud woord over U
dat al zoveel mensen getroost en overeind gehouden heeft:
“dat wij geschreven staan in de palm van uw hand en dat onze namen onuitwisbaar geborgen zijn in uw liefdevol geheugen”
Heb dank voor het leven van en zoveel anderen die wij vandaag, maar ook zoveel andere momenten gedenken en in ons leven nog steeds een rol spelen.
Bewaar in hen de liefde voor het leven, voor het grote en meeslepende en voor het kleine en kwetsbare.
Bewaar ook in ons de gedrevenheid, de idealen die hen kenmerkten, maar ook het omgaan met onverwachte levensgebeurtenissen, de kwaadheid over onrecht en het eigen onvermogen.
Dat zij rustend in uw liefde, deel mogen hebben aan uw toekomst met ons, die toch niet eeuwig uit zal blijven.

Lezing: [Openbaringen 21: 1-7](#)

Gesprek – Eerst plaatsen we een foto en steken een kaarsje aan.

Vorbeden

Laat ons bidden voor onze dierbare overledenen
en voor hen die in leegte en gemis achterbleven.
We hoorden over het visioen van Johannes,
waarin hij sprak over een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.
Daar zal geen dood meer zijn, geen rouw,
geen jammerklacht en geen pijn,
want wat er eerst was is voorbij.

Heer,
mogen wij die moeten leven met de pijn van het gemis
en die verdriet hebben om iemand die ons dierbaar was
kracht putten uit de woorden van Johannes
en geloven dat de dood niet het einde is,
maar dat er eeuwig leven is bij U.
Dat onze dierbaren deel hebben aan uw eeuwige vrede.

Heer,
wij bidden voor mensen die geen uitweg meer zien,
voor wie de toekomst duister is.
Dat zij zich uw woorden herinneren 'Ik zal er zijn Ik ben bij je'.
Wis de tranen van hun gezicht en neem de sluier van hen weg.

Wij bidden U ook voor hen die een medemens
oprecht willen troosten en bijstaan.
Dat hun hart groot en warm is,
dat hun handen helpend zijn
en dat zij de juiste woorden weten te vinden.

Juist omdat wij zelf zo machteloos zijn
vragen wij u om kracht en moed te geven
aan hen die het hoofd moeten bieden
aan situaties van oorlog, onderdrukking,
natuurrampen en onrecht.
Dat zij mogen ervaren dat wij meeleven en niet onverschillig blijven.

En bidden wij tenslotte voor de intenties die in het intentie boek
staan opgeschreven.

God,
luister naar ons,
hoor onze gebeden,
zie onze nood
en wees met ons,
door Christus onze Heer
vandaag en altijd.

Amen

Aan tafel

Wij hebben geen idee hoe het kan, dat mensen zouden overleven. Maar wij vermoeden en geloven dat Jij Godin ons zult overleven en dat wij dat ene lichaam zullen zijn, door U voorgoed bezielde. Wij vermoeden en geloven dat U komt en groeit al naargelang wij mensen goedheid investeren, vanwege iedere mens die naast ons is.

Wij hopen nog steeds dat het verhaal van die Ene het verhaal van allen zal zijn: Jezus, de mens die niet voor zichzelf heeft geleefd en die daarom niet onvruchtbaar is gestorven.

Wij gedenken hem en al onze doden die net als hij een laatste avond voor de dood heeft beleefd, elkaar bedankt, zeker in gedachten, zo vaak het brood gezien, gezegend en gegeten. Blijf me toch alsjeblieft gedenken.

De beker gedronken, geproost elkaar gezondheid toegewenst, dikwijls met de onuitsprekelijke intentie zoveel van jou te houden. Zoveel dat ik je nog steeds voel dwars door de dood heen. We blijven dit doen tot we niet meer kunnen.

Bewaar in ons de levenskracht, jouw geest van leven. Herneem alle leven dat is weggerukt, overwin alle waanzin, heel alle wonden, genees alle littekens, herstel alle liefde, verander alle rouw in blijdschap. Doorsta de dood in ons.

Gedicht : Als (Freek de Jong)

Als iemand aan me vraagt *hoe gaat het*
Zeg ik *het gaat goed*

In plaats van
Bijna alles in het leven doet me pijn

Als iemand tot me zegt *het beste*
Zeg ik *ja tot ziens*
in plaats van
het beste In het leven houd je voor jezelf

Waarom zeg ik wat ik zeg
Denk ik wat ik denk
Waarom denk ik dat ik zeg
dat ik zeg wat ik denk

Als iemand aan me vraagt *hoe voel je je*
Zeg ik *het gaat wel*
In plaats van
Ik weet niet waar ik het moet zoeken
Dat gevoel

Zegen

Deze week las ik de volgende uitspraak
Huil niet omdat ik er niet ben,
maar glimlach omdat ik er was.

Deze woorden geef ik u bij het einde van de viering graag mee naar huis,
samen met de zegenwens die Henk en ik voor u zullen uitspreken

Wij wensen u toe
dat God met u is,
dat u met God bent,
dat uw pad vrij mag zijn van gevaar,
dat u bewaard mag blijven voor tegenslag,
dat God u vrede zal schenken,
dat u goedheid op uw weg zult vinden,
dat God voor u zal zorgen,
dat God met u meegaat op uw levensweg,
dat God met hen is die achterblijven,
dat God u door de nacht leidt,
dat u met God mag blijven.
Mogen het zo zijn.